

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN TABLET BİLGİSAYAR DESTEKLİ TÜRKÇE ÖĞRENME TUTUM ve GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Oğuzhan SEVİM¹, Mehmet TOYRAN²

Özet

Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenme tutum ve görüşlerinin incelenmesidir. Araştırma karma yöntem desenlerinden biri olan açıklayıcı sıralı desene uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 379 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Tablet Bilgisayar Destekli Türkçe Öğretiminin Temel Dil Becerilerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Ölçek ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Nicel veriler kestirimsel istatistiksel yöntemlerle analiz edilirken nitel veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırmanın sonunda cinsiyet, sınıf düzeyi, kişisel bilgisayara ve akıllı telefona sahip olma durumunun öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenme tutumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı; öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretimi etkinliklerini olumlu yönleri ve sınırlılıklarıyla birlikte değerlendirdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencileri, tablet bilgisayar, Türkçe öğretimi.

The Investigation of High School Students' Tablet Computer Based Turkish Learning Attitudes and Views

Abstract

The aim of this study is to examine the views of high school students' tablet computer based Turkish learning attitudes and opinions. The research was carried out in accordance with an explanatory sequential pattern, one of the mixed method patterns. The study group consists of 379 high school students. The data of the study were obtained with the Scale of Tablet Computer Based Teaching Turkish Language to Determine the Effect on Basic Language Skills and a semi-structured interview form. While quantitative data were analyzed by predictive statistical methods, qualitative data were analyzed by descriptive analysis technique. At the end of the study, it was determined that gender, class level, personal computer and smartphone status did not have a significant effect on students' tablet computer based Turkish learning attitudes and that students evaluated the activities of tablet based Turkish teaching with its positive aspects and limitations.

Keywords: High school students, tablet computer, Turkish teaching.

Giriş

Birey, doğar doğmaz ana dilini öğrenebileceği hazır bir çevrenin içinde kendini bulur. Bu çevrede süreç içerisinde ana dilini edinir. Okul çağına geldiğinde ise dil becerileri temel ihtiyaçlarını ve duygularını anlatacak seviyede gelişmiş olur. Ancak bu edinim, çevresel etkilerle gerçekleşir ve çoğu zaman ölçünlü dilden farklılıklar gösterir. Okul ise bu çevresel etkileri azaltmak, ölçünlü dilden

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, oguzhan-sevim@windowslive.com, ORCID: 0000-0001-7533-4724

² Uzman, Sivas İl Millî Eğitim Müdürlüğü, toyran1@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5685-592X

farklılıkları düzeltmek ve dil eğitimini tesadüfi olmaktan çıkarıp belli bir programa dâhil etmek için vardır. Çocuğun içinde yaşadığı ve mensubu olduğu toplumun dili olan ana dili; bireyin, duygu ve düşüncelerini başkalarına en güzel biçimde aktardığı dil olmasından dolayı önemlidir (Özbay, 2006). Ayrıca çocuğun sosyalleşmesinde ve kişilik kazanmasında dil eğitiminin büyük etkisi vardır. Dili güzel, doğru ve amacına uygun bir şekilde kullananlar, hem özel hem de öğrenim hayatlarında başarılı olmakta, toplumda hak ettikleri konuma ulaşabilmektedirler (Calp ve Calp, 2016). Bu yüzden öğrencilerin, dil ediniminin temel unsuru olan konuşma, dinleme, yazma, okuma, görsel okuma ve görsel sunu gibi temel becerileri kazanmaları gerekmektedir (Lüle Mert, 2014; Öz, 2006).

Okul öncesi dönemde sezdirme yöntemi ile çocuklara verilmeye çalışılan dil eğitimi, ilkökul ve ortaokul yıllarında daha programlı bir hâle dönüşür. Bu yıllarda dört temel dil becerisi, öğrencilere aşamalı ve birbirleriyle bütünlük içerisinde kazandırılmaya çalışılır (Göçer, 2018; Johnson, 2017; Özbay, 2007; Sever vd., 2011). Lise çağı ise öğrencilerin hayata bakışının şekillendiği ve dil bilincinin şekillenmeye başladığı yıllardır. Bu dönemde, ergenliğin vermiş olduğu duygusal, fiziksel ve algısal tepkiler, diğer eğitim durumları gibi dil eğitimi açısından da önemlidir. Gençler, çevrelerinde gördükleri, özellikle yeni ortaya çıkan uyaranlara karşı oldukça dikkatlidirler. Bundan dolayı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerinin çağın gereklerine uygun hâle getirilmesi, ders araç gereçlerinin mümkün oldukça çağdaş ve güncel ürünlerden oluşturulması bu dikkatin dil derslerinde yoğunlaşması açısından önemlidir (Aksoy, 2003; Benzer, 2017; Özdemir, 2017). Bu nedenle öğrencilerin hem yakın çevrelerinde hem de dünyada gelişen olaylardan hızla haberdar olabilmelerini, öğrendiklerini farklı ortamlarda işlevsel bir şekilde kullanabilmelerini, kolay öğrenebilmelerini, öğrendiklerinin kalıcı olmasını sağlayabilmek için 2012 yılından beri eğitimde FATİH Projesi adı ile teknolojik bir dönüşüm süreci başlatılmıştır.

Vizyon 2023 ve “e-Dönüşüm Türkiye Projesi” kapsamında hazırlanan FATİH Projesi ile Millî Eğitim Bakanlığı öğrencilerin hızla değişen dünyaya ayak uydurmalarını sağlamak, 21. yüzyıl becerilerini kazanmalarına imkân tanımak ve birer teknoloji okuryazarları olmalarını sağlamak amacıyla eğitimde teknolojik alt yapıyı güçlendirme çalışmalarına başlamıştır (Pamuk, Çakır, Ergün, Yılmaz ve Ayas, 2013). 2016 itibarıyla yaklaşık 1 milyon 400 bin öğrenciye tablet bilgisayarlar dağıtılmıştır. Dizüstü ya da masaüstü bilgisayarlara göre hem taşınması hem de kullanılması daha kolay olan, kullanıcıların her ortamda internete bağlanmalarını sağlayan, farklı yazılımların, programların ya da uygulamaların çalışmasına imkân tanıyan, bilgiye her an her yerden kolayca ulaşılmasını mümkün kılan (Alyaz ve Uçar, 2019; Bulun vd., 2004; Daşkiran, 2012; Gill, 2007; Marcial, 2010; Özkale ve Koç, 2014; Prey ve Weaver, 2007) tablet bilgisayarların dağıtıldığı okulların sınıfları etkileşimli tahtalarla donatılarak öğrenme ortamları teknolojik laboratuvarlar hâline dönüştürülmektedir. Bu alt yapı değişikliği ile sınıflar; akıllı telefonlar, PC’ler kullanan, bilgisayar oyunları oynayan, internet ortamında, sanal âlemlerde gezinmeyi alışkanlık hâline getiren bireylerin alışkın oldukları bu ortamların özellikleriyle yakınlaştırılmak istenmektedir. Bu durum aynı zamanda öğrencilerin okul dışındaki dil kullanımlarının da kontrol edilebilir olmasına olanak tanımaktadır. Dil öğretiminin bir parçası hâline getirilen teknoloji tabanlı araçlar, öğreten, öğrenen ve materyal arasındaki etkileşimi artırırken öğrencilerin birbirleriyle daha rahat iletişim kurabilmelerini sağlamakta, öğrenme faaliyetlerini eğlenceli daha hâle getirmekte, soyut kavramların somutlaşmasını sağlamakta, öğrencilerin kendilerine verilen görevleri bu araçlar aracılığıyla iş birlikli çalışmalarla gerçekleştirmelerine fırsat verecektir (Akçay ve Şahin, 2011; Akpınar, 2005; Brown, 2000; Güngördü, 2003; İşman, 2011). Ancak teknolojinin bu imkânlarının yanı sıra kontrol edilemeyen, bazen de öğrenme hedeflerinin sapmasına yol açan, dikkat dağıtan yan etkilerinin de olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılan araştırmalarda lise öğrencilerinin kendilerine verilen ödevleri yaparken intihal yaptıkları, internette yer alan bilgileri kopyalayarak kendi ödevlerine yerleştirdikleri, eğitim amaçlı tasarlanan oyunları zamanla bir eğlence unsuru hâline dönüştürdükleri anlaşılmıştır (Lim, Nonis ve Hedberg, 2006; Mitchell, 2007; Tüzün, 20017).

Alanyazın incelendiğinde teknoloji tabanlı araçların dil öğretiminde kullanımıyla ilgili öğretmenlere, öğretmen adaylarına ve öğrencilere yönelik pek çok araştırmanın yapıldığı görülmektedir (Durukan, 2011; Güneş, 2010; Kartal, 2010; Mahmoud, 2013; Özbay ve Özdemir, 2014; Özdemir, 2017; Sevim, 2015; Yaman ve Bozdemir, 2005). Bu çalışmada ise lise öğrencilerinin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenme tutum ve görüşleri incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Cinsiyet, sınıf düzeyi, kişisel bilgisayara sahip olma ve akıllı telefon kullanma gibi değişkenler, öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenme tutumları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip midir?
2. Lise öğrencilerinin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenme ile ilgili görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, çalışmada kullanılan veri toplama aracı, verilen toplanması için izlenen yol ve veri analizinde kullanılan tekniklerle ilgili açıklamalar yapılmıştır.

Araştırma modeli

Bu çalışmada nicel ve nitel araştırma tekniklerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemin kullanıldığı çalışmalarda nitel ve nicel veri toplama ya da analizi teknikleri bir arada kullanılmaktadır (Greene, Krayder ve Mayer, 2005; Verma ve Mallick, 2005). Öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenmeye ilişkin tutum ve görüşlerinin incelendiği araştırmanın ilk aşamasında 379 lise öğrencisine 5’li Likert tipinde bir ölçek uygulanmıştır. Nicel yaklaşımla gerçekleştirilen bu ilk aşamadan sonra öğrencilerin tablet bilgisayar kullanımıyla ilgili görüşlerini alabilmek için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanarak bu formdaki sorular öğrencilere yöneltilmiştir. İlk aşamada nicel, ikinci aşamada ise nitel bir yaklaşım sergilenmesinden dolayı araştırmanın karma yöntem desenlerinden açıklayıcı sıralı desene göre gerçekleştirildiği söylenebilir.

Çalışma grubu

Çalışma grubunu, 2017–2018 eğitim-öğretim yılında Sivas merkezdeki devlet okullarında öğrenim gören ve aynı zamanda Fatih Projesi kapsamında tablet bilgisayar kullanan 379 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen katılımcıların 176’sı kız, 203’ü ise erkektir. Katılımcıların 230’u 9. sınıf öğrencisi iken 149’u 12. sınıf öğrencisidir. Tablet bilgisayar kullanımının dil ve anlatım derslerindeki etkisinin incelenmesi için özellikle lise ilk basamak olan 9. sınıf öğrencileri ile lise son sınıf olan 12. sınıf öğrencilerinin görüşlerine başvurulmuştur.

Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmanın nicel kısmında tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin öğrencilerin tutumlarına etkisini belirlemek için Balcı (2013) tarafından hazırlanan ölçek kullanılmıştır. 16 sorudan oluşan bu ölçme aracı, Türkçe dersinde tablet bilgisayar kullanılmasının temel dil becerilerine etkisini belirlemek amacıyla 5’li Likert tipinde hazırlanmış bir tutum ölçeğidir. Ölçekte yer alan maddelerin cevap seçenekleri, “Kesinlikle Katılıyorum”, “Kısmen Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Hiç Katılmıyorum” şeklinde düzenlenmiştir. Ölçek maddelerinin 9’u olumlu (2, 3, 5, 7, 8, 9, 11, 14), 7’si ise olumsuz (1, 4, 6, 12, 13, 15, 16) ifadeler içermektedir. Ölçekte yer alan 16 sorudan 4’ü dinleme, 5’i okuma, 3’ü konuşma 4’ü de yazma becerisi üzerinde tablet bilgisayarların etkisini belirlemeye yönelik sorulardır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 16’dır. Ölçekten 2.60 altında puan alanların; Türkçe dersinde tablet bilgisayar kullanmanın dil becerilerinin gelişimine etkisi ile ilgili tutumlarının olumsuz, 2.60 üzerinde puan alanların ise tutumlarının olumlu olduğu söylenebilir.

Çalışmanın nitel kısmında ise öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretimi ile ilgili görüşlerinin alınabilmesi için araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış bir görüşme formu

hazırlanmıştır. Dört sorudan oluşan bu form ile öğrencilerin nicel kısımda cevapladıkları sorulardan elde edilen bulgular doğrulanmaya ve açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmadan elde edilen nicel veriler, SPSS 22 programına yüklenerek analiz edilmiş, nitel veriler ise betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde öğrencilere uygulanan Tablet bilgisayar Destekli Türkçe Öğretiminin Temel Dil Becerilerine Etkisini Belirlemeye Yönelik Ölçek ile yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen bulgular iki ayrı araştırma sorusuna verilen yanıt şeklinde sunulmaya çalışılmıştır.

Birinci araştırma sorusuna yönelik elde edilen bulgular

Araştırmaya 379 lise öğrencisi katılmış ve katılımcılardan elde edilen veriler analiz edilerek ortalama puan 43,70 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 80 olması göz önünde bulundurulduğunda, katılımcıların tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin temel dil becerilerine etkisi konusunda olumsuz tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Katılımcılara uygulanan ölçekten elde edilen ortalama puanlar cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1. *Ortalama puanların cinsiyet değişkeni açısından karşılaştırılması*

Cinsiyet	N	Ort.	t	p
Kız	176	43,33	1,145	,253
Erkek	203	44,01		

Tablo 1 incelendiğinde kız ve erkek öğrencilere ait ortalama puanlar arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır. Diğer bir deyişle kız ve erkek katılımcılar, tablet bilgisayar destekli Türkçe öğreniminin temel dil becerilerine etkisini benzer düzeyde değerlendirmektedir.

Ölçekten elde edilen ortalama puanlar sınıf düzeyi değişkeni açısından karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir:

Tablo 2. *Ortalama puanların sınıf düzeyi değişkeni açısından karşılaştırılması*

Sınıf Düzeyi	N	Ort.	t	p
9. Sınıf	230	43,54	435	,510
12. Sınıf	149	43,94		

Tablo 2 incelendiğinde 9 ve 12. sınıf öğrencilerine ait ortalama puanlar arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle 9 ve 12. sınıf öğrencilerinin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğreniminin temel dil becerilerine etkisini benzer düzeyde değerlendirmektedirler.

Ölçekten elde edilen ortalama puanlar kişisel bilgisayar sahibi olma değişkeni açısından karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 3’te gösterilmiştir:

Tablo 3. *Ortalama puanların kişisel bilgisayar sahibi olma değişkeni açısından karşılaştırılması*

Kişisel bilgisayara sahip olma	N	Ort.	t	p
Evet	359	43,72	,397	,692
Hayır	20	43,20		

Tablo 3 incelendiğinde kişisel bilgisayara sahip olan ve olmayan öğrencilere ait ortalama puanlar arasında anlamlı farkın olmadığı anlaşılmaktadır. Bu bulgudan hareketle kişisel bilgisayara sahip olmanın, öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğreniminin temel dil becerilerine etkisi ilgili düşünceleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı söylenebilir.

Ölçekten elde edilen ortalamalar akıllı telefon sahibi olma değişkeni açısından karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular Tablo 4’te verilmiştir:

Tablo 4. Ortalama puanların akıllı telefon sahibi olma değişkeni açısından karşılaştırılması

Akıllı telefona sahip olma	N	Ort.	t	p
Evet	335	43,63	,638	,524
Hayır	44	44,22		

Tablo 4 incelendiğinde kişisel akıllı telefona sahip olan ve olmayan öğrencilere ait ortalama puanlar arasında anlamlı farkın olmadığı anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle akıllı bir telefona sahip olma, öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğreniminin temel dil becerilerine etkisi ile ilgili düşünceleri üzerinde anlamlı bir etkiye sahip değildir.

İkinci araştırma sorusuna yönelik elde edilen bulgular

Öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretimiyle ilgili görüşlerini almak için katılımcılara açık uçlu dört sorudan oluşan görüşme formu uygulanmış ve elde edilen veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenerek tablolar hâlinde ifade edilmiştir.

Görüşme formunun ilk sorusunda katılımcılara tablet bilgisayar üzerinden okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerisi etkinliklerinden en çok hangisini ya da hangilerini yaptıkları sorulmuş ve elde edilen bulgular sıklık değerleriyle birlikte Tablo 5'te gösterilmiştir:

Tablo 5. Öğrencilerin tablet bilgisayar etkinliklerini kullanma durumları

Etkinlik	f	%
Dinleme	211	46,8
Okuma	157	34,8
Yazma	65	14,4
Konuşma	18	3,9
	$\Sigma F= 451$	100

Tablo 5 incelendiğinde tablet bilgisayar üzerinden sırasıyla en çok dinleme ve okuma etkinliklerinin yapıldığı, yazma ve konuşma etkinliklerinin ise dinleme ve okuma etkinliklerine göre daha az yapıldığı anlaşılmaktadır. Elde edilen bu bulgudan hareketle tablet bilgisayar üzerinden yapılan temel dil becerileri etkinliklerinin anlatma becerilerinin sergilenmesi boyutunda daha zayıf olduğu düşünülebilir.

Görüşme formunun ikinci sorusunda öğrencilere tablet bilgisayar üzerinden okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinden en çok hangisi ya da hangilerinin dikkat çekici olduğu sorulmuş ve alınan cevaplar sıklık değerleriyle birlikte Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6. Tablet bilgisayar etkinliklerinin dikkat çekiciliği

Etkinlik	f	%
Dinleme	154	48,3
Okuma	96	30,0
Yazma	47	14,7
Konuşma	22	6,9
	$\Sigma F= 319$	100

Tablo 6 incelendiğinde sırasıyla dinleme ve okuma etkinliklerinin öğrenciler tarafından dikkat çekici olarak değerlendirilirken yazma ve konuşma etkinliklerinin daha az dikkat çekici bulunduğu anlaşılmaktadır. Elde edilen bu bulgunun görüşme formunun ilk sorusunda elde edilen bulgularla da örtüştüğü görülmektedir.

Görüşme formunun üçüncü sorusunda öğrencilere tablet bilgisayar üzerinden yapılan okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinliklerinin etkili olup olmadıkları sorulmuş ve elde edilen veriler analiz edilerek sıklık değerleriyle birlikte Tablo 7'de gösterilmiştir:

Tablo 7. Tablet bilgisayar üzerinden yapılan etkinliklerin etkililiği

Görüş	Gerekeçe	f	%
Etkili buluyorum.	Bilgiye ulaşmak daha kolay olmaktadır.	35	13,3
	Yabancı kelime ezberlemede kolaylık sağlamaktadır.	29	11,0
	Sosyal ağlardan iletişimi kolaylaştırmaktadır.	29	11,0
	Bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır.	23	8,7
	Ders çalışırken önemli bir yardımcı materyaldir.	22	8,3
	Öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır.	20	7,6
	Defter, kitap vb. nesnelere tek bir araçta bir araya getirmektedir.	16	6,0
	Zamandan tasarruf sağlamaktadır.	15	5,7
	Daha fazla ve çeşitli öğrenme ortamları sunmaktadır.	9	3,4
	Farklı duyulara hitap etmektedir.	8	3,0
	Kısmen etkili buluyorum.		2
Etkili bulmuyorum.	Amacına uygun kullanılmamaktadır.	48	17,2
		$\Sigma F= 319$	100

Tablo 7'ye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%89) tablet bilgisayar üzerinden yapılan temel dil becerileri uygulamalarının etkili, az sayıda öğrencinin ise bu etkinliklerin amacına uygun bir şekilde kullanılmadığından dolayı etkisiz olduğunu düşündükleri görülmektedir. Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin tablet bilgisayar üzerinden yapılan temel dil becerileri uygulamalarının etkili olduğunu düşünmelerinde bu etkinliklerin kendilerine farklı bilgiye ulaşma yolları sunmasının, yabancı kelime ezberlenmesini ve sosyal ağlardan iletişimi kolaylaştırmasının başat faktörler olduğu anlaşılmaktadır.

Görüşme formunun dördüncü sorusunda öğrencilere tablet bilgisayar üzerinden okuma, dinleme, konuşma ve yazma etkinliklerinde karşılaştıkları sorunlar sorulmuş, elde edilen bulgular Tablo 8'de gösterilmiştir:

Tablo 8. Tablet bilgisayar üzerinden yapılan etkinliklerde yaşanan sorunlar

Görüş	Gerekeçe	f	%
Sorun yaşıyorum.	Dokunmatik ekranda yazmak zor olmaktadır.	55	15,5
	Amaçtan sapmalar (sosyal ağlar ve oyun gibi etkinliklere girme) görülmektedir.	48	13,6
	Tablete uzun süre bakmak gözleri yormaktadır.	43	12,1
	Video izlerken duraksamalar yaşanıp tablet donmaktadır.	28	7,9
	İnternet ağı yetersiz kalmaktadır.	20	5,7
	Tablete uzun süre bakmak dikkat dağınıklığına sebep olmaktadır.	19	5,4
	Tabletin şarjı çabuk bitmektedir.	14	3,9
	Bazen vaktin boşa harcanmasına sebep olmaktadır.	13	3,7
	Tabletin ses ayarında sorunlar yaşanmaktadır.	11	3,1
	Noktalama işareti ve yazım yanlışları yapılmaktadır.	10	2,8
	Bilgiye ulaşma aşamasında açılan reklamlar sorun olmaktadır.	10	2,8
	Ulaşılan her bilgi doğru olmamaktadır.	8	2,3
	Yapılan çalışmalar ansızın silinebilmektedir.	4	1,2
	Tabletin sık kullanımı bireyi kitaplardan uzaklaştırmaktadır.	4	1,2
	Bazı etkinliklerde tabletin donanımı yetersiz kalmaktadır.	4	1,2

Bilginin anlaşılması bazen zor olmaktadır.	4	1,2
Tablet yavaş açılmaktadır.	2	0,6
Bazen etkinlikler etkili ve dikkat çekici olmamaktadır.	2	0,6
Sorun yaşamıyorum.	55	15,5
	$\Sigma F=354$	100

Tablo 8 incelendiğinde tablet bilgisayar üzerinden yapılan etkinliklerde yaşanan sorunların önemli bir kısmının (şarjın çabuk tükenmesi, reklamlar, internet ağının kesilmesi gibi) tablet bilgisayarların kendisinden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Ayrıca tablet bilgisayarın dokunmatik ekranında yazmanın zor olması, tablet bilgisayara uzun süre bakmaktan kaynaklanan fiziksel yorgunluk ve beraberinde ortaya çıkan dikkat dağınıklığı, ders etkinlikleri dışında farklı uğraşlar içerisinde olunması öğrenciler tarafından belirtilen diğer sorunlardır.

Sonuç ve Tartışma

Yaşadığımız çağda öğrenme yöntem ve teknikleri hızla değişmekte, teknoloji hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da etkisini artırarak sürdürmektedir. Teknoloji ve internetin küresel düzeydeki bu etkileşim gücü, eğitimi de kapsayarak tüm seviye ve disiplinlerde teknoloji kullanımını gerekli kılmıştır (Bayrak, 2013). Bunun bir sonucu olarak eski tarz öğrenme alışkanlıkları sorgulanmakta; bilgisayar, tablet bilgisayar, cep telefonu kullanımının yaygınlaşmasına bağlı olarak da dijital öğrenme platformları hızla yayılmaya devam etmektedir. Neredeyse lise çağındaki öğrencilerin tamamına yakınının bilgisayar kullandığı ve akıllı telefona sahip olduğu günümüzde eğitim-öğretim faaliyetleri buna göre şekillenmekte, eğitim sistemimiz de dijital öğrenmeye kurumsal destek vermeyi sürdürmektedir. Teknoloji ile internetin yaygınlaşması ve kullanılan teknoloji donanımlarının artışı, teknolojinin eğitim ile bütünleşmesini gerekli kılmıştır (Bozkurt ve Demir, 2011).

Ülkemizde Fatih Projesi ile öğrencilere kademeli olarak tablet bilgisayar dağıtılmış, etkileşimli akıllı tahta uygulaması yaygınlaştırılmış, yenilenen EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ile de teknolojik bilgi ağı güçlendirilmeye çalışılmıştır. Ülkedeki tüm öğrencilere fırsat eşitliği sağlamayı amaçlayan bu proje ile öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyuya hitap edilmesi, dünya ölçeğindeki eğitim yöntem ve tekniklerine uygun çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Bu hedefler doğrultusunda lise öğrencilerine dağıtılan tablet bilgisayarlar özellikle Dil ve Anlatım dersi bağlamında okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri üzerinde etkili olacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

- Araştırmaya katılan öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğretiminin temel dil becerilerine etkisi konusunda olumsuz tutuma sahip oldukları anlaşılmıştır.
- Kız ve erkek öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenmenin temel dil becerilerine etkisine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- 9. ve 12. sınıf öğrencilerinin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenmenin temel dil becerilerine etkisine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Kişisel bilgisayara sahip olan ve olmayan öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenmenin temel dil becerilerine etkisine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Akıllı telefona sahip olan ve olmayan öğrencilerin tablet bilgisayar destekli Türkçe öğrenmenin temel dil becerilerine etkisine yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.
- Katılımcılardan 211'i tablet bilgisayar üzerinde en çok dinleme etkinliği yaptığını ifade etmiştir. Bu oran ankete katılan öğrencilerin %46,8'ini karşılamaktadır.

- Katılımcılara göre dinleme ve okuma etkinlikleri dikkat çekmede etkili iken yazma ve konuşma etkinlikleri dikkat çekme konusunda etkisiz kalmaktadır.
- Katılımcıların büyük çoğunluğu (%89) tablet bilgisayar üzerinden yapılan temel dil becerileri etkinliklerinin etkili, az sayıda öğrenci (%11) ise bu etkinliklerin amacına uygun bir şekilde kullanılmadığından dolayı etkisiz olduğunu düşünmektedir.
- Katılımcılara göre tablet bilgisayar üzerinden yapılan etkinliklerde yaşanan sorunların önemli bir kısmı (şarjın çabuk tükenmesi, reklamlar, internet ağının kesilmesi gibi) tablet bilgisayarın kendisinden, diğer sorunlar ise öğrencilerden kaynaklanmaktadır.

Teknolojinin eğitimde etkin bir şekilde kullanılması, 21. yüzyıl becerilerinin öğrencilere kazandırılmasında son derece önemlidir. Temel becerilerin öğrencilere kazandırılması, teknolojiyi eğitimde etkili bir şekilde kullanabilecek öğretmenler eliyle mümkün olabilecektir. Bu sebeple öğretmenlere teknolojik, pedagojik ve alan bilgilerini harmanlamayı öğretecek tarzda eğitimler verilmelidir (Bostancıoğlu, 2017). Hem ana dili hem de yabancı dil eğitimindeki temel dil becerilerinin bilgisayar ve tablet bilgisayar desteğiyle öğrencilere kazandırılması yurt dışındaki eğitim kurumlarında da uzun yıllardan beri tartışılmaktadır. Araştırmacılar, teknolojiyi eğitim-öğretim faaliyetlerinde kullanacak olan öğretmenlere teknolojinin derslerde kullanımı ve mesleki gelişim fırsatları sağlanması konusunda hemfikirdirler (Chapelle, 2003; Hubbard ve Levy, 2006).

Eğitimin tüm dünyadaki temel hedeflerinden biri dil ve iletişim becerilerini geliştirmektir. İletişim becerilerinin geliştirilmesi, ses ile söz arasındaki bağlantının sağlanabilmesi için ana dili eğitiminde görüntü teknolojilerinin kullanımı önemlidir (Coşkun, 2009). Millî Eğitim Bakanlığının okullarda yürüttüğü tablet bilgisayar destekli eğitim modelinin temel dil becerilerinden özellikle okuma ve dinleme becerileri üzerinde daha etkili olduğu anket sonuçlarından anlaşılmaktadır. Tablet bilgisayarların okuma ve dinleme becerilerini destekleyecek şekilde zenginleştirilmesi, içeriklerin buna uygun olarak yeniden düzenlenmesi, öğrencilerin yaş ve seviyelerine göre de sınıflandırılması gerekmektedir. Klasik hikâyelerin metinleri, dijital hikâyeler şeklinde öğrencilerle buluşturulabilir. Kurudayıoğlu ve Baz (2014) dijital hikâye anlatımlarının dinleme, konuşma, yazma, okuma becerilerine ait kazanımların gerçekleştirilmesinde zengin bir öğrenme-öğretme tekniği olarak kullanılabileceğini ifade etmektedirler. Clemons (2014) da dijital hikâyeler aracılığıyla belli bir konunun ele alındığı kısa hikâyelerin sınıf ortamındaki iletişime olumlu yönde etki edeceğini söylemektedir. Tablet bilgisayarlara yüklenebilecek bu tür hikâyelerin yaratacağı iletişim ortamı, okuma ve dinleme becerilerinin yanı sıra konuşma ve yazma becerilerinin gelişimi için de elverişli bir ortam sunabilir.

Teknolojinin eğitimde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanması ile beraber bilgisayar, tablet bilgisayar ve cep telefonlarıyla materyal içerikli web sitelerine kolayca ulaşım sağlanabilmektedir. Öğrencilerin temel dil becerilerine daha nitelikli katkılar sunabilmek için var olan web sitelerinin zenginleştirilmesi, yeni ve nitelikli eğitim içerikli sitelerin de hazırlanması gerekmektedir. Akbaba ve Tunagür (2018)'ün ifadesiyle dil becerilerine yönelik geliştirilen yazılım, sosyal site veya oyunların tanıtımlarına ağırlık verilmelidir. Bilişim teknolojilerinin dil becerilerinde kullanımına yönelik yenilikçi anlayışlarla ilgili yayınların artırılması gerekmektedir. Dinleme ve konuşma becerilerinde teknoloji kullanımına yönelik çalışmalar artırılmalıdır.

Eğitim ve öğretim ortamlarında öğrencilere bilgi aktarıırken kullanılan teknolojik materyallerin (video, ses, akıllı tahta, bilgisayar vb.) öğrencilerin öğrenme güdüsünü artırdığı, başarı ve kalıcılığa olumlu yönde etki ettiği bilinmektedir (Yıldız, 2010). Ankete katılan öğrenciler de tablet bilgisayar kullanımının bilgiye ulaşmada ve ulaşılan bilgilerin kalıcı hâle gelmesinde önemli bir rol üstlendiğini ifade etmişlerdir. Bilgiye tek başına, kendi merakıyla ve tekrar tekrar ulaşabilme imkânına kavuşan öğrencinin bilgisi daha kalıcı olabilmektedir. Tekrar etmenin öğrenmedeki yeri yadsınamaz bir

gerçektir ve bilgisayar destekli öğretim ile öğrenciye sınırsız bir tekrar etme olanağı sunulmaktadır (Yumuşak ve Aycan, 2002). Tüm bu gelişmelerden hareketle teknolojinin eğitim hayatındaki rolünün, öğrenme biçim ve alışkanlıklarının değişmesine paralel olarak gelişimini sürdürmeye devam edeceği anlaşılmaktadır. Bu öngöründen hareketle dijital öğrenmenin temel dil becerilerine etkileri üzerinde daha çok araştırma yapılmalı ve dil eğitimi modern eğitim araçlarıyla desteklenmelidir.

Kaynakça

- Akbaba, R. ve Tunagür, M. (2018) Bilişim teknolojilerinin dil becerilerinde kullanımı üzerine bir içerik analizi, *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (2), 127-146
- Akçay, A. ve Şahin, A. (2012). Webquest (Web Macerası) öğrenme yönteminin Türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 33-45.
- Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar destekli eğitimde uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aksoy, H. H. (2003). Eğitim kurumlarında teknoloji kullanımı ve etkilerine ilişkin bir çözümleme. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 1(4), 4-23.
- Alyaz, Y. ve Uçar, T. (2019). Taşınabilir cihazlar aracılığıyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi uygulamalarının belirlenmesi, sınıflandırılması ve öğrenci kazanımlarına ilişkin öğrenci değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, 12(83), 763-774.
- Balcı, S. (2013). Tablet PC destekli Türkçe öğretiminin temel dil becerilerine etkisini belirlemeye yönelik ölçek çalışması. *Turkish Studies*, 8(6), 95-109.
- Bayrak, A. (2013). Almanca öğretmenliği programı öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde bilgisayar ve internetin kullanımına ilişkin görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, January, 3(1), 22-34.
- Benzer, A. (2017). *Dijital çağda öğretim teknolojileri ile Türkçe eğitimi*. Ankara, İdeaport Yayıncılık.
- Bostancıoğlu, A. (2017) teknolojinin dil öğretiminde kullanımı: Lisans seviyesinde verilen bir bilgisayar destekli dil öğretimi dersinden yapılan çıkarımlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 12(6), 89-102.
- Bulun, M., Gülnar, B. ve Güran, M. S. (2004). Eğitimde mobil teknolojiler. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(2), 165-169.
- Calp, M. ve Calp, Ş. (2016). *Özel eğitim alanı olarak Türkçe eğitimi I-II*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Chapelle, C. (2003). *English language teaching and technology*. Amsterdam: John Benjamins.
- Clemons, D. C. (2014). Fostering diversity through digital storytelling. *Public Relations Tactics*, 21(4): 9.
- Coşkun, M. (2009). Ana dili eğitiminde parçalarüstü birimlerin önemi ve teknoloji destekli olarak kavratılması. *Bilgi/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, (48), 41-52.
- Daşkiran, L. (2012). Tablet bilgisayarlar. *Bilim ve Teknik*, 45(535), 48-56.
- Demir, S. ve Bozkurt, A. (2011). İlköğretim matematik öğretmenlerinin teknoloji entegrasyonundaki öğretmen yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Elementary Education Online*, 10(3), 850-860.
- Durukan, E. (2011). *İlköğretim 6. Sınıfta bilgisayar destekli dil bilgisi öğretiminin başarı ve tutuma etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Gill, T. G. (2007). Using the Tablet PC for instruction. *Decision Sciences Journal of Innovative Education*, 5(1), 183-190.
- Göçer, A. (2018). Temel Dil Becerilerinin Birbirleriyle İlişkisi Ve Bireyin Anlam Evreninin Gelişimi Ve Gerçek Yaşam Becerileri Açısından Önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 40-50.
- Green, J. C., Krayder, H. and Mayer, E. (2005). Combining qualitative and quantitative methods in social inquiry. In B. Somekh and C. Lewin (Eds.). *Research methods in the social sciences* (pp. 275-282). London: Sage.
- Güngördü, E. (2003). Öğretimde görsellik ve görsel araçlarda bulunması gereken özellikler. *Milli Eğitim Dergisi*, S:157. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/157/gungordu.htm (Erişim tarihi: 16.06.2020)
- Hubbard, P. and Levy, M. (2006). *Teacher education in CALL*. Amsterdam: John Benjamin B. V.
- İşman, A. (2011). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Johnson, A. P. (2017,). *Okuma ve yazma öğretimi*. (Çeviri Editörü: A. Benzer). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kartal, E. (2010). Feedback processes in multimedia language learning software. *US-China Education Review*, 7(4), 53-65.
- Kurudayıoğlu, M. ve Bal, M. (2014) Ana dili eğitiminde dijital hikâye anlatımlarının kullanımı. *Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0(28), 74-95.
- Lim, C.P., Nonis, D. and Hedberg, J. (2006). Gaming in a 3D multiuser virtual environment: Engaging students in science lessons. *British Journal of Educational Technology*, 37(2), 211-231.
- Lüle Mert, E. (2014) Türkçenin eğitimi ve öğretiminde dört temel dil becerisinin geliştirilmesi sürecinde kullanılabilirlik etkinlik örnekleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(1), 23-48.
- Mahmoud, S. S. (2013). The effect of using English SMS on KAU foundation year students' speaking and writing performance. *American International Journal of Social Science*, 2(2), 13-22.
- Marcial, L. H. (2010). A comparison of screen size and interaction technique: Examining execution times on the smartphone, tablet and traditional desktop computer. https://www.academia.edu/1299975/A_comparison_of_screen_size_and_interaction_technique_Examining_execution_times_on_the_smartphone_tablet_and_traditional_desktop_computer. Erişim Tarihi: 01.02.2014.
- MEB, (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB, (2015). *Türk Dili ve Edebiyatı Dersi (9, 10, 11, 12. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Mitchell, S. (2007). Penguins and plagiarism: Stemming the tide of plagiarism in elementary school. *Library Media Connection*, 25(7), 47.
- Öz, F. (2006). *Uygulamalı Türkçe öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe özel öğretim yöntemleri I*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özbay, M. (2007). *Özel öğretim yöntemleri II. (2. Baskı)*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Özbay, M. ve Özdemir, O. (2014). Türkçe öğretim programı için bir öneri: Dijital okuryazarlığa yönelik amaç ve kazanımlar/A suggestion for Turkish Teaching Curriculum: Digital literacy objectives and standards. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 2(2).
- Özdemir, O. (2017). Türkçe öğretiminde dijital teknolojilerin kullanımı ve bir web uygulaması örneği. *Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, 12(4), 427-444.
- Özkale, A. ve Koç, M. (2014). Tablet computers and their usage in educational settings: A literature review. *SDU International Journal of Educational Studies*, 1(1), 24-35
- Pamuk, S., Çakır, R., Ergün, M., Yılmaz, H. ve Ayas, C. (2013). Öğretmen öğrenci bakış açısıyla tablet PC ve etkileşimli tahta kullanımı: FATİH projesi değerlendirmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(3), 1799-1822.
- Prey, J. ve Weaver, A. (2007). Guest editors' introduction: Tablet PC technology-The next generation. *Computer*, 40(9), 32-33.
- Sever, S., Kaya, Z. ve Aslan, C. (2011). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi (2. Baskı)*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Tüzün, H. (2007). Blending video games with learning: Issues and challenges with classroom implementations in the Turkish context. *British Journal of Educational Technology*, 38(3), 465-477.
- Verma, G. K. and Mallick, K. (2005). *Researching education: Perspectives and techniques*. London: Falmer Press.
- Yaman, M. ve Bozdemir, O. (2005). Yabancı dil öğreniminde teknolojik yaklaşımlar. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 219-235.
- Yıldız, S. (2010). İlk okuma yazma sürecinde çoklu ortam uygulamalarının okuma becerisi üzerinde etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20), 31-63.
- Yumuşak, A. ve Aycan, Ş. (2002). Fen bilgisi eğitiminde bilgisayar destekli çalışmanın faydaları; Demirci'de (Manisa) bir örnek, M.Ü. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16, 197-204.